

PROTOCOL INTERNE HEFTRUCKTRAINING

Dit document is bestemd voor de leermeester van de heftruckchauffeur, chef magazijn én de werkgever. Dit document betreft een aanvulling op de theoretische e-learning die de cursist positief heeft afgerond middels het doorlopen van lesstof in combinatie met het positief afronden van een online examen via www.novanorm.nl.

Na het positief doorlopen van de theorie, dient de cursist in de praktijk aan te tonen rijvaardig te zijn. Hiervoor biedt Novanorm de werkgever de noodzakelijke praktijkoefeningen aan, om dit bij iedere cursist te toetsen. Het toetsen van de praktijkoefeningen, dient uitgevoerd te worden door interne leermeester welke door de werkgever wordt aangewezen.

Eisen interne leermeester

- Minimaal 2 jaar ervaring met rijden op een heftruck.
- De leermeester moet in het bezit zijn van een heftruck e-learning certificaat namens Novanorm óf dient een ander geldig heftruckcertificaat te bezitten.

Werkwijze interne heftrucktraining Novanorm

- De werkgever (of een verantwoordelijke medewerker) meldt de cursist aan voor **e-learning** met examen. De werkgever wijst tevens één of meerdere ervaren leermeester(s) aan.
- De leermeester ontvangt (via de werkgever) van Novanorm het **Protocol interne heftrucktraining**, zodat hij alle punten voor de heftrucktraining kan nalopen.
- Na het met succes doorlopen van de e-learning, ontvangt de heftruckchauffeur in opleiding (i.o.) een **theorie-certificaat** heftruck met een leeg praktijkcompetentiedeel.
- De heftruckchauffeur i.o. gaat na instructie door de leermeester en onder begeleiding van hem, eerst in een afgeschermd oefenhoek alle competenties van het praktijkcompetentieformulier **oefenen**. De duur zal afhankelijk zijn van de vaardigheid van de cursist.
- Als de heftruckchauffeur i.o. de oefeningen voldoende beheerst, **beoordeelt** de leermeester hem aan de hand van de praktijkoefeningen. In deze beoordeling kunnen ook een aantal theorievragen ter extra controle worden meegenomen door de leermeester.
- Indien geslaagd, dan **ondertekent** de leermeester het praktijkdeel van het certificaat met de datum, plaats, zijn voorletters, achternaam en handtekening.
- De **verantwoording** van de e-learning en de inhoud van de praktijkoefeningen ligt bij Novanorm. De verantwoording voor een juiste uitvoering van de praktijktraining en competentietoetsing ligt bij de werkgever.

Verplicht aanwezige documenten (laat deze ook aan heftruckchauffeur in opleiding zien):

- Gebruikershandleiding heftruck
- Keuringscertificaat heftruck
- Gebruikershandleiding voorzetapparaten

Praktijk

Creëer met een lint een afgeschermd oefenhoek voor de heftruckchauffeur i.o. waar hij of zij veilig alle onderstaande oefeningen kan uitvoeren. Zet de oefeningen uit met pylonnen en/of pallets. De chauffeur i.o. dient eerst de onderstaande oefeningen zelf uit te voeren. Voor meer informatie over de oefeningen, verwijzen wij naar de film van de Merksemse Rijschool (www.merksemserijschool.be) op www.youtube.com/watch?v=AuwA4X34yEA&t=200s. Deze oefeningen zijn ook getoond in de e-learning die de cursist doorlopen heeft.

Oefeningen

1. Visuele inspectie, veiligheidsschoenen en -riem aan (rijklaar maken).
2. Rondjes draaien om de as, zowel voor- als achteruit. Leer dat heftruck om de voorbanden draait. Daarna bochten nemen met pylonnen. Zowel voor- als achteruit.
3. In lussen rijden. Zowel voor- als achteruit.
4. Vierkant rijden. Zowel voor- als achteruit.
5. Slalommen. Zowel voor- als achteruit.
6. Koud stapelen.
  - Zet vooraf een stapel met 5 pallets neer (met aan iedere zijkant 1 rechtop staande pallet). Stapel deze om naar nieuwe stapel. Altijd de heftruck recht voor de pallet zetten, voordat je de pallet oppakt.
  - Extra oefening: maak met staande pallets een smalle doorgang (1,50 meter) waarna je door een smalle gang in- en uit moet rijden bij het omstapelen.
7. Pallet in een stelling zetten (werken in hoogte + rekken). Pallet met een lading op de juiste wijze in een stelling zetten:
  - Zet de heftruck eerst op een paar meter recht voor de palletplaats. Rij dan naar stelling.
  - Vlak voor de stelling de pallet omhoog brengen tot vlak boven palletplaats.
  - Daarna naar voren rijden, zodat pallet op de juist plek staat. Vorken iets laten zakken.
  - Naar achteren rijden, totdat de vorken helemaal uit pallet zijn
  - Vorken tot op grond laten zakken. Paar meter achteruit rijden, voordat je wegrijdt.Daarna de pallet weer uit de stelling halen:
  - Zet heftruck eerst op een paar meter recht voor de palletplaats. Rij dan naar stelling.
  - Vlak voor de stelling de pallet omhoog brengen totdat je de vorken in pallet kunt steken.
  - Pallet heffen vlak boven palletplaats.
  - Naar achteren rijden, zover dat je pallet omlaag kunt laten zakken tot vlak boven grond.
  - Paar meter achteruit rijden, voordat je wegrijdt.
8. Laden en lossen in een vrachtwagen (indien mogelijk).
9. Tijdens alle oefeningen was de stand van de lepels tijdens het rijden laag.
  - Probeer de sidschift uit met een pallet (sidschift alleen gebruiken bij laden/lossen pallets).
  - Oefenen met voorzetapparatuur indien aanwezig en indien deze gebruikt wordt.

Als de chauffeur i.o. alle oefeningen beheerst, dan vraagt hij aan de leermeester om de praktijktoets af te nemen waarbij alle 9 handelingen volledig én positief doorlopen moeten worden. Daarna tekent de leermeester het praktijkdeel van het certificaat af.

Checklist magazijn t.b.v. veilig werken met de heftruck

Een heftrucktraining is belangrijk. Daarnaast is het net zo belangrijk om onderstaande zaken in het magazijn en ten aanzien van de heftruck goed te regelen. Ook kunt u hiervoor contact opnemen met Novanorm, om een veiligheidskundige eens mee te laten kijken.

Veilige palletstellingen

- Voorkom dat het gevaar bestaat dat voorwerpen aan de achterzijde uit een magazijnstelling kunnen vallen.
- Magazijnstellingen onbeschadigd en verankerd in de vloer.
- Gebruik van aanrijdbescherming bij stellingen. Aanrijdbescherming van minimaal 400 mm hoog aanwezig bij hoekstaanders van gangen en ter hoogte van onderdoorgangen.
- Goede staat van staanders en liggers van stellingen.
- Borging van liggers.
- Bevestiging:
  - Schriftelijke bevestiging van stellingbouwer dat de stelling conform de geldende normen is opgebouwd.
  - Indien zelf gebouwd, stelling conform de door de leveranciers verstrekte richtlijnen. Richtlijnen dienen aanwezig te zijn.
- Maximaal toelaatbaar draagvermogen moet bekend zijn en bij voorkeur op stelling vermeld.
- Vloerbelasting bekend (stellingen mogen niet zwaarder worden belast dan maximaal toelaatbare belasting).
- Het gevaar van vallen goederen en/of werknemers moet worden tegengegaan door het plaatsen van afdoende hekwerk.
- Afzetplaatsen of tussenverdieping moeten indien niet in gebruik altijd afgesloten zijn door een hekwerk of ketting.
- Gangpaden moeten voldoende breed zijn voor het transportmiddel.
- Bij verrijdbare stellingen moeten voldoende veiligheidsmaatregelen getroffen zijn om te voorkomen dat personen bekneld kunnen raken of letsel op kunnen lopen.

Veilige transportroutes

- Verkeersplan op één A4 is aan te raden. Hierin opnemen: scheiding van functies (gemotoriseerd verkeer/voetgangers, regels voor rijrichtingen, voorrangregels, rechts rijden, rechts heeft voorrang, voetganger heeft ten allen tijde voorrang, routing/haaietanden, markering weghelpt dan wel eenrichtingsverkeer en regels voor rijgebieden en de rijsnelheden. Maximumsnelheid openbare weg 25 km per uur met daarnaast de normale verkeersregels.
- De routes worden vrijgehouden van obstakels.
- Snelheid begrenzen op heftruck afhankelijk van de werkomgeving.
- Effen en vlak, waar mogelijk horizontaal.
- Vloer voorzien van stroef en slijtvast oppervlak.
- In onoverzichtelijke hoeken, voorzien van spiegels, waarschuwingsborden of strepen.
- Voldoende breedte gangpaden:
  - Minimaal 60 cm breed dan het breedst beladen voertuig (normaal minimaal 160 cm). Lengte voertuig vorkpunten tot kont (achterkant) + 60 cm = gangpadbreedte
  - Bij verkeer in beide richtingen minimaal 90 cm breder dan tweemaal het breedst beladen voertuig (normaal minimaal 290 cm).

- Waar nodig moeten voor voetgangers uitwijkplaatsen of speciale voetpaden zijn aangelegd en gemarkeerd.
- Zo nodig zijn de routes duidelijk afgebakend, bijvoorbeeld door het aanbrengen van witte strepen op de vloer.
- Komen in een transportroute deuren voor, dan moeten deze:
  - Tijdens werkt voortdurend geheel zijn geopend, of
  - Zijn uitgevoerd als zelfsluitende, dubbele flapdeuren van rubbers of kunststof, of
  - Zijn uitgevoerd als (semi)automatische deuren die vanaf afstand kunnen worden geopend of automatisch open gaan.

Veilig tanken en elektrisch opladen

- Het vullen van brandstoftanks van transportwerktuigen met benzine, dieselolie of gas (propanaan of LPG) mag alleen in de buitenlucht op speciaal daarvoor ingerichte plaatsen.
- Er mag binnen een straal van 10 meter niet gerookt worden en is er geen open vuur aanwezig (aangeduid door middel van pictogrammborden).
- De veiligheidseisen voor een laadstation van elektrische/oplaadbare accu's zijn vastgelegd in NEN-EN-IEC 62485-3. Het laden van elektrische vorkheftrucks mag binnen plaats vinden onder de volgende voorwaarden:
  - Goed bereikbaar voor de elektrisch transportwerktuigen.
  - Voldoende ruimte per te laden eenheid.
  - Bovenlaag moet bestand zijn tegen zwavelzuur.
  - Vonkvrije verlichting armaturen/schakelaars en aanwezigheid van minimaal 1 noodstopknop.
  - Richt bij voorkeur de aparte ruimte in, bij voorkeur in dezelfde ruimte. Je verkleint zo de impact van brand.
  - Plaats acculader tegen een onbrandbare wand of scherm de wand ter hoogte van de lader af met een brandwerkend materiaal.
  - Zorg dat acculaders afgeschermd zijn van zonnestralen.
  - Zorg voor voldoende natuurlijke en/of mechanische ventilatie (explosiegevaar door ontstaan van waterstofgas), voor de verdunning/afvoer van het knalgas.
  - Zet acculaders op een verhoging of hang ze op. Dit bevordert de koeling en voorkomt beschadiging. Zorg dat de contrastekker niet op de grond komt te liggen maar hang deze op zodat er niet overheen kan worden gereden als je de heftruck wilt gaan aansluiten.
  - Sla geen brandbare materialen op in de ruimte met acculaders.
  - Verbied roken/vuur in de ruimte van de acculaders, hang pictogrammen op.
  - Zorg voor branddetectie, bijvoorbeeld rookmelders.

Keuring en onderhoud

Gebreken die veelvuldig voorkomen zijn: werking van de handrem, werking van de vorkvergrendeling, werking van het terugslagventiel van de hefcilinder, staat van de banden, kwaliteit van de zitvoorziening van de bestuurder, werking van de claxon, uitvoering van de veiligheidskooi, staat en instelling van de spiegels, werking van de verlichting, vervorming van de vorken (hoogteverschil, krom, bramen en scherpe punten), en lekkage van het hydraulisch systeem.

Keuring

- Een periodieke keuring en zo nodig testen van deze middelen is wettelijk verplicht.
- De frequentie van deze keuring en test is afhankelijk van het soort transportmiddel en de wijze en intensiteit van gebruik, maar als richtlijn geldt als minimum één keer per jaar.
- Bij eventuele uitzonderlijke situaties (zoals brand of ongeval), of wanneer het middel lange tijd niet is gebruikt, dient een (her)keuring te worden uitgevoerd, voordat het transportmiddel weer in gebruik wordt genomen.
- De keuring dient te worden uitgevoerd door een deskundig persoon of instelling. Dit kan een onafhankelijke keuringsinstantie zijn, een onderhoudsdienst van een leverancier, maar ook de technische dienst van het bedrijf zelf. Voorwaarde is dat de betrokken persoon of instelling voldoende gekwalificeerd is.
- Van de uitgevoerde keuringen moeten schriftelijke bewijsstukken op de arbeidsplaats aanwezig zijn. Bij voorkeur wordt dit tevens op het betreffende transportmiddel geduid, bijvoorbeeld door middel van een keuringssticker voorzien van keuringsdatum (bestuurder stelt tijdens de voertuigcontrole vast dat de keuringsdatum niet is overschreden).

Onderhoud

- Daarnaast een periodiek preventief onderhoud door een gekwalificeerde persoon/instelling.
- Zo nodig curatief onderhoud (onderhoud dat wordt uitgevoerd na afname van functionaliteit, een storing of uitval) door een gekwalificeerd persoon of instelling.
- Het onderhoud moet in een onderhoudsboek (eventueel digitaal) worden bijgehouden.
- Voor een goed onderhoud is het verder van belang om te kunnen beschikken over duidelijke voorschriften over de delen die regelmatig moeten worden gecontroleerd of nagesteld, een smeerschema, schema's van elektrische, hydraulische en pneumatische installaties en over de handelingen die moeten worden verricht voor het aanbrengen en/of verwisselen van onderdelen en van hefgereedschappen, zoals hefvorken en -klemmen.
- Het bijvullen van accu's kan worden uitbesteed (aan te raden i.v.m. risico's).

VERKEERSPLAN VOORBEELD

Voor aanvullingen zie blz. 38-40 van Handreiking intern transport en logistiek 13-2-2015 van de Stichting van de Arbeid ([handreiking_intern_transport_en_logistiek.pdf](#) ([dearbocatalogus.nl](#)))

Scheiding van functies

Scheiding van plekken voor voetgangers, heftrucks, (vracht)auto's, plekken voor lading door belijning. Bij intern transport en opslag zijn er een aantal functies die verkeerskundig onderscheiden moeten worden zoals lopen, rijden, opslag en parkeren.

Rijrichtingen

Indien mogelijk wordt een rijcircuit uitgezet waarbij zoveel mogelijk eenrichtingsverkeer voorgeschreven wordt. Is dit niet overal mogelijk, dan wordt zoveel mogelijk rechts gehouden. Bij het kiezen van de rijrichtingen wordt vanzelfsprekend zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande goederenstroom, zoals die voortvloeit uit aanwezige bedrijfsprocessen.

Voorrangsregels

De Wegenverkeerswet is het uitgangspunt. Voetgangers hebben altijd voorrang, rechts heeft voorrang. Achteruitrijdend verkeer moet altijd voorrang geven aan vooruit rijdend verkeer.

Rijsnelheden

Maximum snelheid buiten is .. km per uur.

Maximum snelheid binnen is .. km per uur.